

Familjehälsovård med inriktning mot barnhälsovård och elevhälsa Family Health Care with focus on Child Health Care and Student Health

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: 62DB02

Version: 4.0

Fastställd av: Utbildningsutskottet 2015-11-18

Gäller från: VT 2016

Nivå: Avancerad nivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap (A1F)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav:

- Sjuksköterskeexamen om 180 högskolepoäng enligt 2007 års studieordning, eller
- Sjuksköterskeexamen 120 poäng enligt 1993 års studieordning, innefattande ett 10-poängs självständigt arbete, eller
- Äldre sjuksköterskeutbildning och en kandidatexamen i vårdvetenskap/omvårdnad
- Svensk legitimation som sjuksköterska och
- 1 års yrkeslivserfarenhet som sjuksköterska (heltid)
- Folkhälsa och folkhälsoarbete 7,5 högskolepoäng
- Ledarskap och vårdutveckling 7,5 högskolepoäng, följande delmoment ska vara godkända: - Individuell inlämningsuppgift, Vetenskapsteori - Gruppinlämningsuppgift och seminarium, Vårdutveckling

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen omfattar 9 hp teoretisk och 6 hp verksamhetsförlagd utbildning med inriktning mot familje- barn- och elevhälsa. I kursen studeras promotiva och preventiva begrepp och teorier utifrån familjefokuserad omvårdnad inom familje-, barn och elevhälsa. Kursen behandlar barns och ungdomars rättigheter, resurser och behov vid olika utvecklingsstadier och livssituationer med barnets perspektiv som utgångspunkt. Kursen omfattar även adolescensmedicin, barn- och ungdomspsykiatri, socialpediatrik samt barnhabilitering. Dessutom studeras preventionens betydelse inom området. Teorier och modeller för kommunikation och undervisning bearbetas. Tvärprofessionell och tvärsektoriell samverkan behandlas samt gällande lagar, författningar och dess tillämpning. I kursen beaktas såväl ett mångfaldsperspektiv som etiska frågeställningar.

Mål

Kursens syfte är att studenten ska fördjupa sina kunskaper och färdigheter i familjehälsovård ur ett barn- och ungdomsperspektiv i relation till att främja den enskildes och familjens hälsa och välbefinnande.

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- redogöra för teorier och modeller för hälsofrämjande och förebyggande vård riktad mot barn och ungdomar med familjer,
- redogöra för teorier och modeller inom familje-, barn- och elevhälsa samt dess tillämpning i det dagliga omvårdnadsarbetet,
- beskriva tvärprofessionell och tvärsektoriell samverkan vid bedömning och åtgärdande av ohälsoproblem hos barn och ungdom.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- tillämpa ett evidensbaserat arbetssätt i vården,
- självständigt identifiera, bedöma, planera, genomföra, dokumentera och utvärdera omvårdnad till barn och ungdom,
- initiera samverkan med familj/närstående samt företrädare för andra yrkesgrupper och verksamheter,
- bedöma behov av samt genomföra hälsofrämjande och förebyggande vård,
- tillämpa förebyggande åtgärder vid ohälsa hos barn och ungdom,
- åtgärda medicinska och socialmedicinska problem inom barn- och elevhälsa
- tillämpa lagar, författningar och säkerhetsföreskrifter,
- uppmärksamma och tillgodose behov av lärande bland barn och ungdomar, familj/ närstående, studenter samt företrädare för andra yrkesgrupper och verksamheter,
- argumentera för barns och ungdomars rättigheter och livsvillkor,
- kritiskt granska metoder som syftar till att främja hälsa och förebygga ohälsa,
- kritiskt granska forskning inom familjehälsövård med inriktning mot barn- och elevhälsa,
- skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses,
- visa ansvar för sitt eget lärande och utveckling inom professionen genom aktivt deltagande och patientsäkert handlande i vårdarbete.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- identifiera och analysera etiska frågeställningar i relation till barn- och elevhälsa,
- analysera frågeställningar som berör mångfald inom barn- och elevhälsa.
- analysera frågeställningar angående hållbar utveckling för nuvarande och kommande generationers hälsa.

Undervisningsformer

Undervisningen sker som flexibelt lärande. Arbetsformen vid flexibelt lärande förutsätter att studenterna har tillgång till internetanslutning dator, webbkamera och headset. Studierna baseras på självständiga studier samt gemensamma kursträffar förlagda till Högskolan i Borås. Kommunikationen med lärare och kursdeltagare sker via ett webbaserat utbildningsverktyg. Vissa studieuppgifter kan genomföras i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion, samverkan och självkännet. Loggbok används i syfte att främja och stimulera studenters lärande och utveckling.

Verksamhetsförlagd utbildning innebär tillämpade och problemorienterade studier i relation till specialområdet. Studierna är koncentrerade på mål, medel och metoder i vårdandet och i mötet med patienter, närstående och yrkesverksamma. En specialistutbildad sjuksköterska är studentens handledare inom specialområdet. Målformulering, planering och utvärdering sker i samverkan mellan student, handledare och lärare.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

- Tentamen
- Seminarium
- Inlämningsuppgifter både enskilt och i grupp
- Verksamhetsförlagd utbildning

Bedömning och examination sker kontinuerligt under kursen. Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär. För att vara godkänd på kurs krävs att studenten är godkänd på samtliga delmoment samt deltagit i kursens obligatoriska kursträffar.

Varje teoretisk examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första tentamenstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade ”uppsamlingstentamen”, erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Student som inte godkänts under verksamhetsförlagd utbildning har möjlighet till ytterligare en studieperiod, så snart det finns organisatoriska möjligheter. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt akademispecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs webbplats.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om

studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patientens förtroende för sjukvården riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell handlingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Handlingsplanen skall ange vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs. I handlingsplanen skall även anges hur och när kunskapskontroll kan äga rum. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två. Student som inte godkänts under verksamhetsförlagd utbildning har möjlighet till ytterligare en studieperiod, så snart det finns organisatorisk möjligheter.

Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på akademins webbplats.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Metodinnehållet i kursen motsvarar 1,5 hp.

Kursen genomförs som distanskurs och är obligatorisk i *Specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning mot distriktssköterska, 75 hp*. Kursen kan även läsas som fristående kurs.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga inlämningsuppgifter genomgår plagiatkontroll.

Bilaga: Litteraturlista för Familjehälsovård med inriktning mot barnhälsovård och elevhälsa (62DB02)

Ahlborg, T. (2008). *Lust och samliv: Att må bra i sin parrelation som nybliven förälder*. 2:a uppl. Stockholm: Gothia Förlag. 32 s.

Broberg, A. (2006). *Anknytningsteori: Betydelsen av nära känslomässiga relationer*. Stockholm: Natur och Kultur. 362 s.

Clausson, E K. & Morberg, S.(Red.) (2012). *Skolsköterskans hälsofrämjande arbete*. Lund: Studentlitteratur. 230 s.

*Dahlberg, K., Dahlberg, H. & Nyström, M. (2008). *Reflective lifeworld research*. Lund: Studentlitteratur. 370 s.

*Dahlberg, K. & Segesten, K. (2010). *Hälsa & vårdande i teori och praxis*. Stockholm: Natur & Kultur. 344 s.

Fossum, B. (red). (Senaste upplagan). *Kommunikation: Samtal och bemötande i vården*. Lund: Studentlitteratur. 472 s.

*Granskär, M. & Höglund – Nielsen, B. (2013). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. Lund: Studentlitteratur. 249 s.

Hanseus, K. ; Lindberg, T. & Lagerkrantz, H. (2012). *Barnmedicin*. Lund: Studentlitteratur. 674 s.

Hindberg, B. (2006). *Sårbara barn: Att vara liten, misshandlad och försummad*. Stockholm: Gothia. 222 s.

Hwang, C. P. & Nilsson, B. (2011). *Utvecklingspsykologi*. Stockholm: Natur och Kultur.

*Kirkevold, M. & Strömsnes Ekern, K. (2003). *Familjen i ett omvårdnadsperspektiv*. Stockholm: Liber. 283 s.

*Klang Söderkvist, B. (2013). *Patientundervisning*. Lund: Studentlitteratur. 276 s.

*Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur. 370 s.

Kylberg, E., Westlund, M. & Zwedberg, S. (Senaste upplagan). *Amning idag*. Stockholm: Gothia Förlag. 185 s.

Lindblad, B-M., Rasmussen, B. & Sandman, P-O. (2005). Being invigorated in parenthood: Parent's experiences of being supported by professionals when having a disabled child. *Journal of Pediatric Nursing*, 20(4), 288-97. 10 s.

Magnusson, M., Blennow, M., Hagelin, E. & Sundelin, C. (2009). *Barnhälsovård: Att främja barns hälsa*. Stockholm: Liber. 285 s.

*Polit, D.F. & Beck, C.T. (2012). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice*. (9th ed.) Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins. 802 s.

Premberg, Å., Hellström, A-L. & Berg, M. (2008). Experiences of the first year as father. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 22, 56-63. 8 s.

Riordan, J. , Wambach, K. (2008). *Breastfeeding and Human Lactation*. Sudbury: Jones and Bartlett Publishers.

*Scriven, A. (2013). *Ewles och Simnett Hälsoarbete*. Lund: Studentlitteratur . 439 s.

*Svensk Sjuksköterskeförening, SSF. (2008). *Strategi för sjuksköterskans hälsofrämjande arbete*. Stockholm: Svensk sjuksköterskeförening. 30 s.

Ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat aktuellt material för kompetensområdet söks av studenten under kursen, liksom författningar, allmänna råd och riktlinjer.

* Gemensam kurslitteratur för familjehälsovårdskurserna.

November LIJO, MAGA, MRLU/ila
Beredningsgruppen: 2015-11-05
Utbildningsutskottet: 2015-11-18